

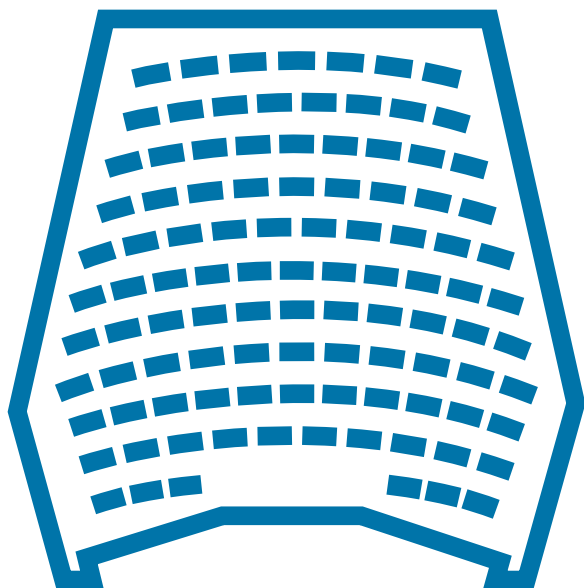
deSingel

Internationale Kunstcampus

2008-2009 BLAUWE ZAAL

**BANG ON A CAN ALL-
STARS & IVA BITTOVÁ**

VR 17 OKT 2008

2008-2009 / CROSSOVER

ZO 7 SEP 2008
MUZSIKÁS & LEVENTE KENDE

VR 19 SEP 2008
CHRIS JORIS QUARTET

VR 17 OKT 2008
BANG ON A CAN ALL-STARS & IVA BITTOVÁ

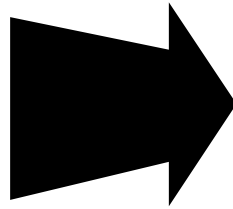
DO 30, VR 31 OKT 2008
MADIHA FIGUIGUI & BAND

WO 21 JAN 2009
AQUARIUS & GARRETT LIST ENSEMBLE
OLV. MARC MICHAEL DE SMET

WO 13 MEI 2009
JORDI SAVALL & NEDERLANDS BLAZERS ENSEMBLE

inleiding **Maarten Beirens, 19.15 uur, foyer de kunsthaven**
begin concert **20.00 uur**
pauze omstreeks **20.40 uur**
einde omstreeks **21.50 uur**

teksten programmaboekje **Maarten Beirens**
coördinatie programmaboekje **deSingel**

BANG ON A CAN ALL-STARS & IVA BITTOVÁ

VICTORIA BASS cello **ROBERT BLACK** contrabas **DAVID COSSIN** slagwerk **DEREK JOHNSON** elektrische gitaar **NING YU** piano & keyboards
EVAN ZIPORYN klarinetten **ANDREW COTTON** sound engineer
IVA BITTOVÁ viool & stem

DAVID LANG (°1957)
Sunray

10'

JULIA WOLFE (°1958)
Big, Beautiful, Dark and Scary

10'

DON BYRON (°1958)
Show Him Some Lub

7'

THURSTON MOORE (°1958)
Stroking Piece #1

8'

pauze

IVA BITTOVÁ (°1958)
solo improvisatie & selectie uit 'Elida'

50'

gelieve uw GSM uit te schakelen

De inleidingen kan u achteraf beluisteren via www.desingel.be
Selecteer hiervoor voorstelling/concert/tentoonstelling van uw keuze.

Op www.desingel.be kan u uw visie, opinie, commentaar, appreciatie, ... betreffende het programma van deSingel met andere toeschouwers delen. Selecteer hiervoor voorstelling/concert/tentoonstelling van uw keuze. Neemt u deel aan dit forum, dan maakt u meteen kans om tickets te winnen.

Bij elk concert worden cd's te koop aangeboden door 't KLAverVIER, Kasteeldreef 6, Schilde, 03 384 29 70 > www.tklavervier.be

foyer de kunsthaven

enkel open bij avondvoorstellingen in rode en/of blauwe zaal
open vanaf 18.40 uur
kleine koude of warme gerechten te bestellen vóór 19.20 uur
broodjes tot net vóór aanvang van de voorstellingen en tijdens pauzes

Hotel Ramada Plaza Antwerp (Desguinlei 94, achterzijde torengedouw ING)

► Restaurant HUGO's at Ramada Plaza Antwerp
open van 18.30 tot 22.30 uur

► Gozo-bar
open van 10 uur tot 1 uur, uitgebreide snacks tot 23 uur
deSingelaanbod: tweede drankje gratis bij afgifte van uw toegangsticket

Bang on a Can

EEN NIET-ALLEDAAGS ENSEMBLE

Bang on a Can is niet zomaar een ensemble. Het is eerder een merknaam, een muziekethetische filosofie, een manier van denken en bovenal een poging om in de Amerikaanse muziekwereld - die doorgaans strakker en conservatiever gestructureerd is dan in Europa - de gedreven ideeën van jongere generaties componisten en muzikanten een stem te geven. Aan de wieg van Bang on a Can staan drie eigenzinnige componisten: Michael Gordon (°1956), David Lang (°1957) en Julia Wolfe (°1958). Zij hebben een gedegen klassieke opleiding gekregen - ze studeerden alledrie compositie bij Martin Bresnick in Yale - maar ze behoren ook tot de jonge generatie die is opgegroeid met rock en popmuziek. Wat hen alledrie verbindt, is de wil om uit die brede waaier van invloeden nieuwe muziek te scheppen, die tegelijk de erfenis van de klassieke traditie, het radicalisme van de avant-garde en de rauwheid en directheid van rock of geïmproviseerde muziek kan verenigen. Niet hoeven te kiezen tussen verschillende genres, stijlen en (verborgen) regels, maar muziek maken die tegelijk ruw en complex of zacht en dissonant, of brutaal en melodieus kan zijn. Evident is dat allerm minst in de Verenigde Staten, met een duidelijke tweespalt tussen enerzijds de academische componisten (die vooral lesgeven aan de universiteiten en conservatoria en ofwel strak in het postserialistische keurslijf werken, ofwel een soort neoromantische stijl hanteren) en anderzijds de 'alternatieve' nieuwe muziek-scène die allerlei niet-klassieke invloeden omarmt, van vrije improvisatie, over rock tot elektronica, waarvan mensen als John Zorn of gitaargrootmeester Glenn Branca de grote boegbeelden zijn. In New York worden die twee groepen doorgaans getypeerd aan de hand van de wijken waarin ze actief zijn: de academici 'uptown' en de alternatievelingen 'downtown'. Wat de Bang on a Can-componisten nastreven, is een benadering, of een stijl als je het zo wil noemen, waarin die twee polen elkaar niet noodzakelijk uitsluiten. Hoewel Bang on a Can duidelijk geworteld is in de 'downtown'-scène, trachten ze elementen uit beide tendenzen te combineren. Gordons muziek moet in ritmische complexiteit niet onderdoen voor die van Elliott Carter, al zijn de achtergronden en uitgangspunten (en leeftijd) van beide componisten zeer verschillend. Een voorbeeldfiguur voor Lang, Gordon en Wolfe, is de Nederlandse componist Louis Andriessen, bij wie sinds de late jaren '60 de combinatie van zogenaamd ernstige en zogenaamd lichte muziek (of 'hoge' en 'lage' kunst) steevast aan de orde is. Dat Andriessen zelf beïn-

Iva Bittová © Karel Suster

vloed is door de Amerikaanse minimal music - de stijl die 'downtown' op het internationale voorplan zette en een repertoire dat Bang on a Can nog steeds met hand en tand verdedigt - helpt daar natuurlijk bij. In een muziekwereld waar nog sterk in hokjes wordt gedacht, is het niet vanzelfsprekend om zulke ideeën door te drukken. Vandaar dus dat Gordon, Lang en Wolfe behalve vrienden en medestanders ook echt artistieke partners zijn geworden. Samen richtten ze eerst een festivalletje op onder de titel Bang on a Can, dat sindsdien is uitgegroeid tot een vaste waarde in de New Yorkse alternatieve muziekscène. Behalve het festival, omvat Bang on a Can sindsdien ook een ensemble, de Bang on a Can All-Stars (met als basisbezetting: piano, cello, contrabas, elektrische gitaar, klarinet en percussie) en Gordon, Lang en Wolfe fungeren samen als artistieke directeurs van festival en ensemble. Daarnaast hebben ze nog hun eigen muziekuutgeverijtje (Red Poppy Music) en heeft Bang on a Can ook een eigen platenlabel (Cantaloupe Music). Die tendens om het initiatief in eigen handen te nemen en om hun moeilijk classificeerbare muziek met- een zelf te laten uitvoeren en opnemen, sluit aan bij de Amerikaanse traditie van avant-gardisten die wars van de bestaande structuren en orkesten gewoon hun eigen ding deden zoals Conlon Nancarrow, die zijn complexe ritmische studies op en voor zijn eigen (mechanische) pianola maakte, Harry Partch die zijn eigen instrumentarium bouwde voor zijn microtonale werken, of de minimalisten als Philip Glass en Steve Reich die hun eigen ensembles oprichtten. Uiteraard is Bang on a Can zowat de belangrijkste vertolker van het werk van Gordon, Lang en Wolfe, toch speelt Bang on a Can veel méér dan het werk van de eigen artistiek directeurs. Opvallend in hun repertoire is dat BOAC (zoals ze zichzelf doorgaans afkorten) niet enkel bestaande en nieuw gecomponeerde werken voor hun bezetting op het repertoire nemen (de jaarlijkse marathons dienen als uitmuntende gelegenheden om nieuwe composities te bestellen en de samenwerking met jonge componisten uit te proberen), maar ook samenwerkingen met allerlei artiesten aangaan. Zo waren er projecten met jazzklarinetist Don Byron, de Myanmarese percussionist Kyaw Kyaw Naing en de eclectische Tsjechische zangeres en violiste Iva Bittová. Zulke projecten tonen hoe BOAC de muzikale grenzen zeer nadrukkelijk willen verleggen. Met de minimalisten hebben Gordon, Wolfe en Lang ook een zekere stilistische verwantschap. De harmonische stasis, de langzame opbouw, de duidelijk hoorbare puls, het zijn allemaal elementen die schatplichtig zijn aan de minimal music, zij het dan eerder de recht-voor-de-raapse dissonantere stijl van Louis Andriessen dan de meer behaaglijke aspecten van Reich of Glass. Maar minimal music is zeker niet het enige referentiepunt voor Lang, Gordon en Wolfe, die een veel grilligere stijl hebben ontwikkeld. Wat hun muziek kenmerkt, is vooral de eclectische mengeling van invloeden - van pop tot klassiek-hedendaags - waardoor hun werk niet onder één noemer valt te plaatsen. David Lang, bijvoorbeeld, heeft zowel intro-

verte, bijna etherische werken ('Child') als harde, rockachtige dingen ('How to pray') op zijn palmares staan. Het zou ook fout zijn deze drie componisten als één homogene groep te schilderen. Hun stijlen zijn wel degelijk verschillend, al delen ze natuurlijk wel dezelfde basisbekkernissen. Hierbij valt natuurlijk vooral de aandacht voor niet-klassieke invloeden op: de snedige trekjes uit jazz, de rauwe klank van overstuurde elektrische gitaren, de prominente rol van ritmische figuren, of het werken met samples: het zijn allemaal zaken die een vaste plaats in hun muziek hebben gekregen. Boven de partituur van Langs 'Cheating, Lying, Stealing' staat niet iets als 'andante maestoso', maar 'an ominous funk'. En titels als 'Lick' (Wolfe) of 'Trance' (Gordon) laten weinig twijfels over bij welke niet-klassieke invloeden ze de mosterd hebben gehaald. Om van Gordons verwijzingen (in de titels, niet in de muziek!) naar de Rolling Stones ('Paint it Black', voor solo contrabas) of de Beatles ('I Buried Paul', voor ensemble) nog maar te zwijgen.

Zoals blijkt uit de titels, trachten **'Sunray'** van **David Lang** en **'Big, Beautiful, Dark and Scary'** van **Julia Wolfe** een bepaalde sfeer of kleur op te roepen die ze realiseren met al die stilistische middelen: rockachtige invloeden, Andriessen-achtige dissonante harmonieën, postminimalistische herhalingspatronen en een uitgekiend gebruik van de zes instrumenten van het ensemble dat ze zo goed kennen.

De andere werken uit het 'typische' BOAC-repertoire illustreren die uitgangspunten nog sterker. **Thurston Moore** is vooral bekend als zanger-gitarist van de rockgroep Sonic Youth. Dat hij een compositie voor dit ensemble zou schrijven is echter minder verrassend dan het zou lijken, want Moore (net als zijn mede-groepslid Lee Ranaldo) begon zijn muziekcarrière in het ensemble van 'downtown'-boegbeeld Glenn Branca. Zijn **'Stroking Piece'** ligt dan ook perfect in het verlengde van wat Sonic Youth én Branca al jarenlang hebben gedaan. Het werk is in een heldere drieledige vorm opgebouwd: het begint ingetogen rond enkele motieven, groeit dan uit tot een orgie van gitaarnoise om dan stilaan terug te keren naar de serenere sfeer van het begin.

Jazzklarinetist **Don Byron** vertrok voor **'Show Him Some Lub'** van een heel specifieke thematische achtergrond: "De Bang on a Can All-Stars hebben een 'rockster'-achtig element in hun persoonlijkheid, maar - in tegenstelling tot rock - verkondigen ze geen autobiografische bekentenissen op het podium." Byron vroeg hen als voorbereiding op dit werk om na te denken over hun etniciteit en hoe die in hun leven en werk een rol speelt. "Ik stelde de All-Stars een reeks vragen over hun etniciteiten: de naam en geboorteplaatsen van hun grootmoeders aan moederskant, wat hun etnische verbondenheid was, en wanneer ze dachten dat hun etnische groep zou kunnen beginnen te leven in een discriminatieloos Amerika. Wanneer Martin Luther King sprak over 'de bergtop' die hij zelf misschien nooit zou bereiken, plaatste hij een doel ergens in de toekomst. Hij refe-

Bang on a Can

IVA BITTOVÁ

reerde niet gewoon naar zijn eigen sterfelijkheid, maar zei dat het allemaal nog een tijd zou duren. Eén All-Star begreep correct waar dit naartoe ging en beantwoordde de vraag naar etnische verbondenheid met het woord 'homo' en gaf een datum in de toekomst waarop zijn groep vrijheid zou bereiken. Ik vermoed dat als andere ensembles dit stuk zouden spelen, ze heel andere antwoorden op die vragen zouden hebben.”

Iva Bittová stamt uit een muzikale familie. Haar vader was een veelzijdige muzikant die verschillende instrumenten bespeelde en vooral volksmuziek maakte. Gestimuleerd door die achtergrond, stortte Iva Bittová zich als kind op allerlei artistieke disciplines: ze studeerde viool, ging naar de balletles en acteerde. Later liet ze de viool enkele jaren aan de kant liggen en volgde ze een opleiding tot actrice, om zich daarna weer volop in de muziek te storten. Die eclectische achtergrond is merkbaar in de muzikale stijl die Bittová als zangeres, violiste, componiste en performer heeft ontwikkeld. Bittová is het bekendst van haar solo-performances waarin ze tegelijk viool speelt en zingt, maar daarnaast werkt ze ook samen met gitarist Vladimir Vaclavek, de meer rock-gerichte groep Cikori en onlangs nog het New Yorkse ensemble Bang on a Can. Daarnaast is ze ook actief als componiste voor meer klassieke ensembles en één van haar opmerkelijkste wapenfeiten blijft de heel onorthodoxe interpretatie die ze samen met Dorothea Kellova op cd zette van Béla Bartóks 44 duo's voor viool. De basis van haar stijl is verregaand beïnvloed door Moravische volksmuziek (zij is zelf afkomstig uit Moravië), wat zowel uit haar zangstijl als uit haar voorkeur voor herkenbaar folk-achtig muzikaal materiaal blijkt. Als performer is ze echter niet zomaar onder één noemer te plaatsen. De experimentele kant van haar stemgebruik plaatst haar in de lijn van stemkunstenaars als Meredith Monk, het hoge performance-gehalte van haar solo-performances brengen (zeker door de keuze van stem met viool) vaag Laurie Anderson in herinnering, haar vrije improvisaties hellen wat naar experimentele hedendaags-klassieke muziek over, terwijl ze haar nadrukkelijke volksmuziek-invloeden dan weer met geen enkele van die vernoemde voorbeelden gemeen heeft. Het 'Quatuor pour Cora', dat eigenlijk een kwintet is waarin de zang (van Bittová zelf) een evenwaardige rol vervult als de strijkers, is een goed voorbeeld van hoe Bittová zelfs in een eerder klassieke compositie heel veelzijdig met materiaal omspringt én hoe belangrijk de zangstem in haar muziek is. Met Bang on a Can werkte Bittová aan een tiental stukken, die samen de cd 'Elida' vormen. Allemaal tonen die de facetten van Bittová's stijl, met een hoofdrol voor Bittová's talenten als zangeres, haar subtiele vocale kleuren, alternatieve technieken en de alomtegenwoordige invloeden van de Midden-Europese traditionele muziek. Het is daar vooral Bittová-de-zangeres die centraal staat, met de alerte impulsen van de Bang on a Can All-Stars als ideale begeleidingsband.

BINNENKORT IN DESINGEL

MADIHA FIGUIGUI & BAND

MADIHA FIGUIGUI zang **JAN RZEWSKI** sax **PIERRE BOIGELOT** contrabas
DIDIER FONTAINE drums, percussie **GUIDO SCHIFFER** viool **DAN BARBENEL**
piano **CARLOS RAMIREZ**, **JULIE DUQUESNE** video, multimedia

GUIGUI'S MAD wereldcreatie

Interculturaliteit is het sleutelwoord in deze nieuwe muziektheaterproductie van de klassiek geschoolde zangeres van Marokkaanse origine. Met haar soepele stemwendingen reist ze van het Westen naar het Oosten, dwars doorheen de muziekgeschiedenis: van Purcell en Bach tot Ravel en Villa-Lobos, over Sefardische en Arabische tradities om uit te komen bij eigen jazzy composities en improvisatie. Carlos Ramirez en Julie Duquesne, de beeldenmakers van Team in Time, stellen hun passie voor video en multimedia ten dienste van het project.

PRODUCTIE Link
COPRODUCTIE deSingel

DO 30, VR 31 OKT 2008 / 20 UUR / RODE ZAAL

€15 / €10 -25/65+ / €8 -19 JAAR

DE KUNSTCAMPUS GROEIT +12.000 M²

Een bouwproject van de Vlaamse Gemeenschap en de Artesis Hogeschool Antwerpen voor deSingel internationale kunstcampus en het Conservatorium van de Hogeschool Antwerpen.

 PERMANENTE TOELICHTING VESTIAIRE DESINGEL
wo>zo/14>18 uur & aansluitend bij voorstellingen/concerten

2008-2009 architectuur theater dans muziek

TICKETS

deSingel

Desguinlei 25 / B-2018 Antwerpen
ma → vr 10 → 19 uur / za 16 → 19 uur

www.desingel.be
tickets@desingel.be
T +32 (0)3 248 28 28
F +32 (0)3 248 28 00

deSingel is een kunstinstelling van de Vlaamse Gemeenschap en geniet de steun van

STAD ANTWERPEN

Haven van
Antwerpen

dS De
Standaard

klara

Knack
weekend
focus

hoofdsponsor

mediasponsors